

פ"מ 7.0201 הוראות שימוש ברכב צבאי

תוקף סעיפים 1 עד 9 מ-26 בספטמבר 2017

הגדרות

1. בפקודה זו –

- א. **רכב** – רכב צבאי שצויד ברישיון רכב לפי פ"מ [58.0204](#) "רישיון רכב", רכב זכאות או רכב חלופי, כהגדרתם בפ"מ [36.0530](#) "כללי הסדר רכב צמוד – זכאות ואחריות לנזקים", רכב שכור לנהיגה עצמית, כהגדרתו בפ"מ [58.0306](#) "רכב אזרחי שכור לידי צה"ל", או רכב שגויס לפי חוק רישום הציוד וגיוסו לצה"ל, התשמ"ז-1987.
- ב. **חייל** – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, לרבות עובד צה"ל ועובד בשליחות הצבא.
- ג. **נהג** – אדם בעל רישיון נהיגה צבאי בתוקף, כאמור בפ"מ [58.0202](#) "רישיון נהיגה", או מי שפטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי על פיה, אזרח שרשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ [33.0209](#) "נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד", או חייל שהוא חניך בקורס נהיגה צבאי.
- ד. **נסיעה בתפקיד** – נסיעה ברכב על ידי נהג שנועדה לשרת את צורכי הצבא, ובכפוף לאישור המפקד המשלח מהיחידה שהרכב שייך לה. גם נסיעה שנועדה להגיש עזרה בעת אסון תיחשב נסיעה בתפקיד.
- ה. **נסיעה מחוץ למסגרת התפקיד** – נסיעה בכלי רכב שאינה נסיעה בתפקיד, לרבות נסיעה למקום השירות ובחזרה ממנו, אלא אם נקבע במפורש אחרת.
- ו. **רכב רב הינע** – רכב בעל הנעה העולה על 2x4 (כגון: 4x4, 6x6 או 8x8).
- ז. **רכב ייעודי** – רכב שהגדיר אט"ל-תוא"ר-תחום הרכב המטכ"לי והרב-זרועי כייעודי למשימה מסוימת ולתכלית מוגדרת, המחייבת שימוש ברכב.
- ח. **רכב משא** – רכב המיועד להוביל משא, ושיש בו תא נהג נפרד מתא המטען, שמשקלו הכולל המותר, על פי רישיונו, עולה על ארבע טונות, והוא אינו רכב רב-הינע.
- ט. **רכב פתוח** – רכב שבו הגישה לתא הנהג אינה נעולה או רכב שאפשר להתניעו ללא מפתח.
- י. **רכב צמוד** – רכב המוחזק על ידי החייל לשימוש קבוע, כמוגדר בפ"מ [33.0209](#).
- יא. **חנייה** – העמדת רכב לזמן כל שהוא, שלא לשם העלאת אנשים או הורדתם או טעינת מטען או פריקתו מיד, בלי הפסקות, בין שיש ברכב נהג או אנשים או מטען ובין שאינם בו.

כללי

2. רכב ינוצל רק לנסיעה בתפקיד או לנסיעה מחוץ למסגרת התפקיד, על פי פ"מ [33.0209](#).
3. חייל ימסור רכב רק לידי נהג, לידי אזור שאושר לכך על פי פ"מ [33.0209](#) או לידי אזור עובד מערכת הביטחון (לפי סעיף 27 להלן) רק בתנאים האלה:
 - א. המפקד המשלח אישר למסור לו את הרכב.
 - ב. בידי מקבל הרכב רישיון נהיגה צבאי בר-תוקף לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת רישיון נהיגה צבאי לאותו סוג רכב, כאמור בפ"מ [58.0202](#), או שהוא רשאי לנהוג ברכב, כאמור בפ"מ [33.0209](#).
 - ג. בידי מקבל הרכב היתר נהיגה הנדרש לאותו סוג רכב או פטור מחובת קבלת היתר נהיגה לאותו סוג רכב.
4. על אף האמור בסעיף 3, אפשר למסור רכב לידי אזור כדי לבצע משימות שלצבא יש עניין בהן, על פי התנאים שבהוראות קבע אט"ל, או לצורך השתלמות או הדרכת נהיגה, על פי התנאים שבהוראות מז"י – הכול בכפוף לכך שבידי האזור רישיון נהיגה תקף לנהיגה באותו סוג רכב. יצוין כי אזור אינו כפוף לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, רק מפני שנהג ברכב, אלא אם כן נקבע אחרת בפקודות הצבא.
5. על חייל הנוהג ברכב ממשלתי למלא אחר הוראות מנהל הרכב הממשלתי הקשורות לרכב הממשלתי, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא.
6. על חייל הנוהג ברכב משטרת ישראל למלא אחר פקודות משטרת ישראל, כמשמען בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, הקשורות לרכב המשטרה, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא. על חייל הנוהג ברכב של שירות בתי הסוהר למלא אחר הוראות השירות, כמשמען בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971, הקשורות לרכב של השירות, אף אם הן סותרות את פקודות הצבא.
7. הוראות לעניין בטיחות בדרכים ייקבעו בפ"מ 07.0202 "בטיחות". הוראות בטיחות משלימות לתחום הבטיחות בדרכים יפורסמו בהוראות מז"י לתחום הבטיחות (הוראות מבק"א – כך בטיחות בדרכים).

מהירות נסיעת רכב

8. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

הגבלות בשימוש בטלפון הנייד ובמכשירים אלקטרוניים במהלך הנסיעה

9. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

10. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

11. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

12. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הדלקת אורות הרכב בנסיעה

13. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

14. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

חגירת חגורות בטיחות וסגירת רצועות צד

15. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

16. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

17. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

18. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

נהיגה במתאר מבצעי

19. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

20. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

נהיגה חסכונית סביבתית

21. מפקד משלח ומפקד משימה ינחו נהגים הכפופים להם לנסוע באופן אשר יחסוך בדלק, ימנע בלאי מיותר ויצמצם את זיהום האוויר הנגרם מנסיעה או מהפעלת הרכב (כגון נסיעה במאמץ מנוע נמוך, הפעלת מזגן במידה שאינה מוגזמת, הפחתת משקל מהרכב, התאמת לחץ האוויר בצמיגים).

איסור להעמיד רכב בחניה כשמונעו פועל

22. לא יועמד רכב בחניה כשמונעו פועל.

23. חנה רכב לפרק זמן העולה על חמש דקות, חובת המפקד המשלח, מפקד המשימה והנהג לפעול כלהלן:

א. על הנהג לדומם את מנוע הרכב עם חנייתו.

ב. אם תנאי מזג האוויר קשים ואינם מאפשרים לשהות ברכב, המפקד המשלח או מפקד המשימה יורו ליושבי הרכב לשהות במקום חלופי הולם, מחוץ לרכב.

ג. על אף האמור בסעיף 23ב, התעורר חשש של ממש כי יש סכנה לשלמותו, לתקינותו או לאבטחתו של הרכב – לא יורו המפקד המשלח או מפקד המשימה על שהות במקום מרוחק מן הרכב.

24. הוראות סעיף 23א-ב לא יחולו על משימות נהיגה אלו:

- א. נהיגה במתאר מבצעי או במשימת רפואה, שלפי קביעת המפקד המשלח או הסמכות הרפואית, כהגדרתה בסעיף 55 לפקודה זו, מחייבות את זמינות הרכב החונה כדי לנסוע מיד או להפעיל מכשיר התלוי בפעילות מנוע הרכב;
- ב. הפעלת רכב משימתי או ייעודי שבו אמצעים מכניים או אלקטרוניים שהפעלתם תלויה בפעילות מנוע הרכב, בעת השימוש באמצעים;
- ג. נהיגה ברכב השוקל מעל 4 טונות, כשברכב שוהים יותר מעשרה נוסעים.

העמדת רכב במקום חניה מוסדר

25. חייל לא יעמיד רכב צבאי ולא יחנה רכב צבאי במקום חניה בניגוד לחוקי העזר של הרשות המקומית, ובכלל זה לא יעמיד רכב צבאי במקום חניה מוסדר מבלי למלא אחר כל התנאים וההוראות אשר נקבעו בהסדר החניה, לרבות תשלום אגרת הסדר חניה בשיעור שנקבע. לעניין סעיף זה, "מקום חניה מוסדר" – אזור או חלק ממנו שהותרה בו חניה לרכב לפי כל דין, אשר נקבע על ידי רשות מקומית בתמרוך כמקום חניה מוסדר, ואשר נקבעו הוראות באשר לחניה בו, לרבות הוראות בעניין תשלום אגרת חניה באמצעות כרטיס חניה, תווית חניה, מכשירים מכניים או אלקטרוניים הממוקמים מחוץ לרכב או בכל דרך אחרת.

שילוח משימת נהיגה

26. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
27. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
28. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
29. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
30. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
31. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
32. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
33. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

המפקד המשלח

34. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
35. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.
36. בוסל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

מפקד המשימה

37. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

38. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

שעות הנהיגה והמנוחה של נהגים

39. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

40. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

41. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

42. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

43. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

הכשרת נהג ביחידה

44. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

ריענון נהיגה ביחידה לנהג בשמ"פ

45. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

השתלמות נהיגה מונעת

46. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

47. בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.

בקרה על הרכב

48. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי או קצין או נגד שהוסמכו לכך מטעם מפקד היחידה, אחראים להחנות רכב יחידתי ביחידה באופן שאינו מאפשר את השימוש בו בלא אישור.

49. נהג של רכב שאי-אפשר לנעול את דלתותיו (לדוגמה, רכב פתוח) או להפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו בו – יחנה את רכבו באופן בטוח ותחת השגחה ונקיטת אמצעים סבירים שיש בהם כדי להבטיח שלא ישתמשו ברכב בלא אישור.

50. בעת חניית רכב שאינו רכב פתוח יוציא הנהג את מפתחות הרכב, ינעל את דלתותיו ויפעיל את מכלול אמצעי המיגון שהותקנו ברכב.

51. מפקד מחנה צבאי רשאי להסמיך בפקודות הקבע של היחידה חייל המאבטח מתקנים או שומר (לרבות שומר גדודי או שומר או זקיף המוצב בשער המחנה) כדי לעכב כניסת רכב ויציאתו. העיכוב נועד כדי לערוך ביקורת בנושאים המפורטים להלן, לתקן את הליקויים שנתגלו בביקורת או לתת הוראה אחרת מטעם מפקד המחנה או החייל שהוסמך לכך מטעמו:

א. הימצאות מראות;

ב. תקינות האורות והפעלתם;

ג. הימצאות מג"י השמשות ותקינותם;

ד. בדיקת הנוסעים – האם הם חגורים בחגורות בטיחות;

ה. הנסיעה אושרה כדיון.

הגבלות על נסיעות באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע

52. נהג לא ינהג מחוץ למסגרת התפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי, ברכב משא וברכב רב-הינע.

53. נהג ינהג בתפקיד באוטובוס, ברכב ייעודי (כגון: אמבולנס, מכלית דלק, רכב חילוץ ורכב ללימוד נהיגה), ברכב רב-הינע וברכב משא אך ורק כדי למלא את ייעודו של הרכב או את הנסיעות האלה:

א. נסיעה לשטח אימונים ולמקום פעילות מבצעית וחזרה;

ב. נסיעה לצורכי מבחן, רישוי או ניסוי דרך;

ג. נסיעה לתדלוק ולפעילות אחזקה של רכב המשימה;

ד. העברת הרכב בין יחידות;

ה. נסיעה בעת העברת יחידה ממקום למקום בשל שינויי פריסה;

ו. נסיעה בתפקיד שאישר קצין מהיחידה בדרגת סא"ל, לפחות, וזה נוכח כי נתמלאו כל התנאים האלה:

(1) הנסיעה הכרחית;

(2) המשימה לא תוכל להתבצע בדרך אחרת או ברכב אחר;

(3) הנסיעה דחופה;

(4) הקצין בדק את בטיחות הנסיעה ברכב שבו היא תיעשה;

(5) לנהג היתר ורישיון מתאימים לסוג הרכב (ולא בהכרח לייעוד הרכב);

(6) הקצין אישר את הנסיעה בכרטיס העבודה של הרכב.

54. על אף האמור בסעיפים 52–53, ר' אט"ל רשאי לאשר, למי שזכאי לקבל רכב זכאות לפי פ"מ 36.0530, להשתמש ברכב רב-הינע העומד לרשותו באופן קבוע כרכב זכאות, ולנהוג בו במסגרת התפקיד ומחוצה לו בתנאים האלה:

א. בתפקידו נדרש הזכאי לשימוש תדיר ברכב רב-הינע;

ב. יהיה זה בלתי יעיל, לאפשר לזכאי להשתמש בו-זמנית ברכב זכאות וברכב רב-הינע.

55. למען הסר ספק, יודגש כי לאחר אישור ר' אט"ל, כאמור, ייחשב רכב רב-הינע כרכב הזכאות לכל דבר ועניין, לרבות לעניין פ"מ 33.0209, הוראת קבע אכ"א 36-06-01 "זקיפת מס הכנסה בגין שימוש ברכב", ולעניין פ"מ 36.0530 ובכלל זה החובה לחתום על הטפסים המחייבים לפי הפקודה, כתנאי לשימוש ברכב.

רכב ביטחון

56. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

57. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

58. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

59. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

מצב הרכב והתקניו

60. מפקד היחידה או מי שהוסמך לכך על ידו, יוודא כי בכל כלי הרכב של היחידה (לרבות רכב זכאות כהגדרתו בפ"מ 36.0530) נעשים הטיפולים הנדרשים, כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי, במועד הנדרש ותוך הבטחת זמינות כלי הרכב לצורכי היחידה;

אין בסעיף זה כדי להסיר מאחריות בעלי התפקיד ביחידה האחראים לכלי הרכב, לרבות מי שהרכב הוצמד ונרשם על שמו, לתקינותו המלאה של הרכב, לרבות ביצוע כל הטיפולים הנדרשים כקבוע בהוראות קצין הטכנולוגיה והאחזקה הראשי.

61. חייל לא ידביק דבקים (סטיקרים) על שמשות הרכב ולא יניח חפצים וקישוטים שיגבילו את שדה הראייה של הנהג או יפריעו לתפעול הרכב או יפגעו בנוסעי הרכב בעת תאונת דרכים. כמו כן, חייל שהרכב הוא רכבו הצמוד, יסיר ממנו דבקים, חפצים וקישוטים, כאמור.

לעניין סעיף זה – "רכב צמוד" – רכב שהחייל מחזיק בו לשימוש קבוע, כמוגדר בפ"מ [33.0209](#).

62. ברכב שאינו רכב צמוד אישי או ברכב צמוד שאינו אישי, כהגדרתם בפ"מ [33.0209](#), יסיר הנהג ממנו דבקים, חפצים וקישוטים, כאמור בסעיף 60 לעיל, בטרם יחל בנסיעתו.

בלמ"ס

7.0201
פקודות מטכ"ל, 21 בספט' 2003
הפקודה עודכנה בחוזר תיקונים 194 – אוקטובר 2017
הפקודה עודכנה בחוזר תיקונים 224 – אוגוסט 2024

63. מבלי לגרוע מהאמור בסעיפים 61–62 לעיל, מותר להדביק על רכב דבקית בעלת מסר של בטיחות בדרכים.

הגבלות על חניה

64. בסמכות אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה, להטיל הגבלות על חניית רכב באזורים מסוימים לשם שמירתו ואבטחתו. ההגבלות יפורסמו בנספח לפקודה זו.

65. הנספח יתוקן בנוהל מקוצר, ללא סבב הערות וחתימות כאמור בהפ"ע 1.0102, ע"י אט"ל-רח"ט הלוגיסטיקה, ובאישור מפצ"ר-יעח"ק ואג"ת-חו"פ בלבד.

עוד הוראות

66. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

67. **בוטל בחוזר תיקונים 224 מיום 15.08.2024.**

המגבלות שהטיל ראש חטיבת הלוגיסטיקה על חניות רכב

מועד ההנחיה	סוגי הרכב המוגבלים	האזור	השעות שבהן החנייה אסורה	הערות
יום תיקון הפקודה	רכב מסחרי ורכב מסוג סנדר: רכב מסחרי לסוגיו (לרבות 'טרנזיט', 'סוואנה', 'טויוטה' 'היאס' ודומיהם) סנדר לסוגיו לרבות ('סיטרואן ברלינגו', 'פז'ו' פרטנר', 'טויוטה היילקס', 'איסחו דימקס', 'פורד קונקט', 'רנו קנגו' ודומיהם)	בית החולים 'סורוקה' – באר שבע	בכל שעות היממה	
		מתחם החניה בסמוך למרפ"א 8282 (חר"פ צריפין)		אפשר להחנות את הרכב בתוך מרפ"א 8282 עצמו, בתיאום עם מפקדי החר"פ
		מחוץ לבסיסי הצבא במתחם גלילות (לא כולל חניון ה'סינמה סיטי')		
	רכב מסוג 'פורד' 'אקונוליין'	מחוץ למחנות צה"ל		
	רכב ייעודי	מחוץ למחנות צה"ל	למעט חריגים שיאשר רח"ט הלוגיסטיקה	